

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”,

în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” împotriva Consiliului Audiovizualului privind anularea deciziei nr. 287 din 08 noiembrie 2024, constatarea caracterului agitațional al interviului interpretei Laima Vaikule diseminat de postul public de televiziune „Moldova1” în ziua de 3 noiembrie 2024, constatarea caracterului agitațional al interviului Liova Bi-2 diseminat de postul public de televiziune „Moldova1” în ziua de 3 noiembrie 2024,

împotriva hotărârii din 13 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-899/24
nr. PIGD 2-24128262-01-3ra-14112024)*

Contestație în materie electorală. Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ. Dezacordul recurentului cu hotărârea instanței

Curtea de Apel Chișinău, jud. Gh. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan

16 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. În data de 11 noiembrie 2024, PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului Audiovizualului prin care a solicitat:

- anularea deciziei Consiliul Audiovizualului nr. 287 din 08 noiembrie 2024 cu privire la examinarea contestațiilor din partea lui Igor Dodon, președintele PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”;

- constatarea caracterul agitațional al interviului interpretei Laima Vaikule diseminat de postul public de televiziune „Moldova1” în ziua de 3 noiembrie 2024.

- constatarea caracterului agitațional al interviului Liova Bi-2 diseminat de postul public de televiziune „Moldova1” în ziua de 3 noiembrie 2024.

2. În motivarea acțiunii PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a indicat că, în ziua celui de al doilea tur de scrutin pentru alegeri prezidențiale din 3 noiembrie, în emisie directă în cadrul emisiunii dedicate alegerilor, postul public de televiziune „Moldova1” a transmis interviul interpretei Laima Vaikule, actriță și cântăreață letonă, precum și în emisie directă în cadrul buletinului de știri, ediție specială, postul public de televiziune „Moldova1” a transmis interviul interpretului Liova Bi-2 (Igor Mihailavici Bortnik), care au vorbit telespectatorilor nu doar despre importanța de a participa la alegeri, dar și despre procesele electorale în Republica Moldova și beneficiile aderării la Uniunea Europeană.

3. Calificând această acțiune ca agitație electorală PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a depus o sesizare în adresa Comisiei Electorale Centrale, prin care s-a solicitat:

- Constatarea caracterului agitațional al interviului interpretei Laima Vaikule diseminat de postul public de televiziune „Moldova1 ” în ziua de 3 noiembrie, menționat în prezenta sesizare;

- constatarea caracterului agitațional al interviului Liova Bi-2 diseminat de postul public de televiziune „Moldova1” în ziua de 3 noiembrie, menționat în prezenta sesizare.

4. Ulterior, Comisia Electorală Centrală a readresat sesizările către Consiliul Audiovizualului, care, în urma examinării, în data 8 noiembrie 2024, a decis a respinge contestațiile f/nr. din 05 noiembrie 2024 din partea lui Igor Dodon, președintele PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”.

5. Reclamantul, nefiind de acord cu soluția adoptată de autoritatea publică, a menționat că, în ziua de 3 noiembrie curent, postul public de televiziune „Moldova1” a diseminat interviul interpretei Laima Vaikule, actriță și cântăreață letonă, care a vorbit telespectatorilor despre beneficiile aderării la Uniunea Europeană, fiind menționat următoarele:

„Îmi amintesc de perioada sovietică, când îmi povesteau despre deschiderea frontierelor. Oamenii deja puteau călători în străinătate și mi-au povestit cât de impresionați erau de tot ce vedeau acolo, totul era minunat, era atât de frumos. Oamenii, în general, sunt atrași de tot ce este mai bun, motiv pentru care noi, de exemplu, am aderat la Uniunea Europeană. Nu am ezitat nici măcar o clipă, pentru că, după părerea mea, este un lucru foarte avantajos și benefic: situația din medicină se îmbunătățește, nu ești oprimat pentru că ai propria opinie. Viața omului este valoroasă, este prețuită în lumea occidentală. Noi, de exemplu, nu ne-am îndoit că trebuie să aderăm urgent la Uniunea Europeană. Și eu mă întreb: de ce oare oamenii ar putea să nu vrea acest lucru, nu am nicio explicație. De ce ar trebui să vrea, eu înțeleg: pentru a trăi mai bine. Și este important că această viață mai bună nu este numai pentru oamenii bogați, ci și pentru cei cu venituri mici. Aș vrea să văd în Moldova tineri care își pot permite să călătorească în jurul lumii, care devin oameni ai lumii. Prin urmare, mi se pare că este foarte important să devii o persoană a păcii. Și este minunat dacă Moldova va putea să studieze, să călătorească, să fie prietenă cu toată lumea”. Laima Vaikule a spus că țara sa, Letonia, a reușit să realizeze multe lucruri frumoase în cele două decenii după aderare. Acest interviu fiind, la fel, în ziua votării, postat pe pagina oficială a „Moldova1” .

La fel, în emisie directă în cadrul buletinului de știri (ediție specială), postul public de televiziune „Moldova1” a transmis interviul interpretului Liova Bi-2 (Igor Mihailavici Bortnik), care a vorbit telespectatorilor, la fel, despre beneficiile aderării la Uniunea Europeană. Acest interviu fiind postat pe pagina oficială a „Moldova1”. Astfel, din conținutul interviului poate fi stabilit că s-a diseminat mesaj privind beneficiile aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

În astfel de circumstanțe PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a considerat că, interviul interpretei Laima Vaikule și a interpretului Liova Bi-2 în ziua votării reprezintă agitație electorală, implicit, în favoarea Maiei Sandu, ceea ce i-a oferit avantaje considerabile.

La fel, despre asocierea Maiei Sandu cu Laima Vaikule și Liova Bi-2 vorbește și faptul că de Hramul capitalei din 14 octombrie 2024, Maia Sandu a întâmpinat personal interpreții respectiv în incinta aeroportului, cu toate că nu au fost în cadrul unei delegații oficiale și, respectiv, este o acțiune improprie pentru Președintele Republicii Moldova, prin urmare, invocă că a făcut-o în calitate de concurent electoral.

6. Totodată, în opinia reclamantului nu este argumentată poziția Consiliului Audiovizualului precum ambii concurenți pledează pentru integrarea europeană și respectiv nu poate fi calificată ca agitație interviul în cauză, or, pe de o parte, s-a solicitat constatarea caracterului agitațional fără a fi specificat expres în favoarea cărui candidat; prin urmare, în opinia reclamantului este ciudat că autoritatea pârâtă a depășit limitele solicitărilor, prin ce a reconfirmat, că mesajele respective ar fi cu tentă electorală; pe de altă parte, în pliantele electorale ale candidatului Maia Sandu – se observă mesaje ferme că doar candidatura sa este una proeuropeană, iar viitorul european al Republicii Moldova poate fi asigurat doar dacă va fi aleasă în funcția de Președinte.

7. În acest sens, a fost citat textul pliantului electoral:
pe față:

„Maia Sandu - Președinte care asigură stabilitatea, liniștea și pacea SALVĂM MOLDOVA! Cum poți salva Moldova: Votează pentru Maia Sandu – unicul președinte care poate duce Moldova în Uniunea Europeană. Ai votat DA la referendum? Mergi în sate și orașe și vorbește cu cetățenii. Ajută-ne ca votul DA să conteze. Sună-ne la 068436624. Sună toți cunoscuții despre care crezi că nu au votat și explică-le că doar prin vot putem opri un dezastru. Putem pierde tot ce avem. Spune-le vecinilor, rudelor din diasporă și tuturor celor indeciși ce putem pierde dacă Maia Sandu nu rămâne președinte. NU lăsăm țara pradă hoților. Păstrăm liniștea, pacea și construim bunăstare. Pe 3 noiembrie votăm cu toții Maia Sandu! Salvăm Moldova!”

pe verso:

„ STOIANOGLO - UN OM SLAB, UN OM CONTROLAT CE PUTEM PIERDE DACĂ BANDIȚII REVIN LA PUTERE: Bandiții fugari vor profita de un președinte slab ca să revină, să pună mâna pe țară, să se răz bune pe toți care le stau în cale și să facă haos. Bandiții vor vinde Moldova cui dă mai mult și vor pune țara noastră pe tavă pentru războiul Rusiei în Ucraina. Este în pericol circulația liberă a cetățenilor noștri în țările europene, iar tinerii o să fugă din țară. Riscăm să se închidă piața europeană pentru produsele noastre și să nu avem unde exporta. Stoianoglo nu va fi respectat nici în Vest, nici în Est. Moldova nu va primi ajutor financiar din partea Uniunii Europene, adică nu vor fi suficienți bani pentru infrastructură, majorări de pensii și salarii.

DOAR PRIN VOT PUTEM PREVENI ACEST DEZASTRU!

NU LĂSA BANDIȚII SĂ-ȚI FURE VOTUL ȘI VIITORUL!

NU LĂSA BANDIȚII SĂ-ȚI FURE VOTUL ȘI VIITORUL!

Pentru a nu pierde ce avem, trebuie să votăm cu toții pe 3 noiembrie!
Salvăm Moldova! ”

La fel, pe pliant fiind inserate specificațiile privind transparența acesteia:

„Publicitate electorală. Scrutin electoral: Alegeri prezidențiale. PP Acțiune și Solidaritate. Achitat conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P. ” SRL ”

Mai mult, accesând pagina oficială a concurentului electoral: <https://maiasandu.pentru.md/> - se atestă o similară.

8. Prin urmare, se constată că autoritatea pârâtă a examinat superficial și părtinitor contestația depusă, or, constatările înserate nu chiar corespund „realității” din campania electorală, odată ce contracandidatul răspândește pliant cu informația precum - „Maia Sandu – unicul președinte care poate duce Moldova în Uniunea Europeană”.

9. PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a susținut că Consiliul trebuia să analizeze toate circumstanțele, care și determină esența mesajului transmis, or, tot cu astfel de succes se putea menționa că Republica Moldova este amplasată geografic pe continentul european, prin urmare este „Moldova Europeană” și discursul persoanelor intervievate se referea la beneficiile amplasării pe continentul european și nu pe cel african, ca de exemplu.

10. În ceea ce privește revendicarea unui drept vătămat menționează că, având în vedere statutul de concurent electoral al reclamantului în scrutinul prezidențial, organizarea alegerilor conform standardelor naționale și internaționale este o așteptare esențială la care are dreptul. La fel, în dependență de îndeplinirea acestor obligații pozitive ale Comisiei Electorale Centrale depinde și rezultatul scrutinului, or, o reacție promptă și o deschidere față de competitorii electorali în ceea ce privește abaterile depistate - și expune în realitate obligațiile respective.

11. Prin urmare, constatarea caracterului electoral și, respectiv, efectuarea agitației electorale în ziua votării este crucial de important, or, doar în astfel de circumstanțe Curtea Constituțională ar putea oferi o apreciere obiectivă a modului de organizare a alegerilor, având în vedere că mesajele în cauză nu au fost diseminate de persoane simple, ci de interpreți notorii și difuzate în ziua votării de televiziunea publică, chiar în cadrul buletinului de știri (ediție specială).

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

12. Prin hotărârea din 13 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” împotriva Consiliului Audiovizualului privind anularea Deciziei nr. 287 din 08 noiembrie 2024; constatarea caracterului agitațional al interviului interpretei Laima Vaikule

diseminat de postul public de televiziune „Moldova1” în ziua de 3 noiembrie 2024; constatarea caracterului agitațional al interviului Liova Bi-2 diseminat de postul public de televiziune „Moldova1” în ziua de 3 noiembrie 2024. (f.d. 30, 31-46)

13. În motivarea hotărârii, instanța de fond, reținând art. 1, art. 70, alin. (1), art. 91, art. 97, alin. (3) din Codul electoral, pct. 118 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023, raportate la circumstanțele cauzei, a concluzionat că acțiunea depusă de PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” este neîntemeiată, or, libertatea de expunere a informației trebuie interpretată prin prisma faptului că această libertate permite discutarea deschisă a subiectelor politice, dar, cu referire la speța în cauză, nu se poate traduce printr-un îndemn explicit de a vota pentru un anumit candidat sau concurent electoral, în afara cadrului campaniei stabilite legal.

14. Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de fond, analizând conținutul interviurilor difuzate de postul public de televiziune „Moldova 1” în ziua de 3 noiembrie, la care face trimitere PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, nu a constatat anumite/unele declarații sau acțiuni ale interpretului Liova Bi-2 (Iagor Mihailovici Bortnik) și ale interpretei Laima Vaikule, care ar intra sub incidența noțiunii de agitație electorală, prevăzută la art. 1 din Codul electoral. De asemenea din conținutul acestora, nu rezultă o recomandare clară de a susține un anumit concurent electoral. Iar, în lipsa unui îndemn direct, acestea se pot încadra în categoria informărilor de interes general, fără a reprezenta o formă de agitație electorală propriu-zisă, care s-ar încadra în prevederile art. 70, alin. (1)-(14) din Codul electoral.

15. Argumentul PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” precum că, interviurile la care face referire în sesizare și în acțiunea depusă au tentă de agitație electorală și de a determina alegătorii să voteze un concurent anumit - Maia Sandu, a fost respins de către instanța de fond din motiv că în conținutul interviurilor la care se face referire, nu există o promovare clară sau un îndemn direct de vot în favoarea unui candidat concret. Mai mult nu orice informație electorală poate fi considerată ca fiind agitație electorală, la caz reclamantul interpretând eronat noțiunea de agitație electorală.

16. Instanța de fond a remarcat că pentru a fi constatat caracterul de agitație electorală este obligatoriu ca să fie prezent scopul de a determina alegători să voteze pentru un concurent sau altul, fapt care lipsește în cazul programelor indicate de reclamant. Interviurile difuzate au un caracter general, iar din conținutul acestora nu se desprind apeluri, declarații, precum și acțiuni de difuzare a informației care au scopul de a-i determina pe alegători să își dea votul pentru unii sau pentru alți concurenți electorali, considerent din care difuzarea interviurilor din 03 noiembrie 2024 nu poate fi calificată ca agitație electorală.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

17. PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” în data de 13 noiembrie 2024 a depus recurs nemotivat, iar în data de 14 noiembrie 2024 a prezentat Curții Supreme de Justiție recursul motivat împotriva hotărârii din 13 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2024 și a emite o nouă decizie prin care se va admite acțiunea și se va anula decizia Consiliului Audiovizualului nr. 287 din 08 noiembrie 2024 cu privire la examinarea contestațiilor din partea lui Igor Dodon, președintele PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, a constata caracterul agitațional al interviului interpretei Laima Vaikule diseminat de postul public de televiziune „Moldova1” în ziua de 3 noiembrie 2024, a constatarea caracterului agitațional al interviului Liova Bi-2 diseminat de postul public de televiziune „Moldova1” în ziua de 3 noiembrie 2024. (f.d. 52-53,63-69).

ARGUMENTELE RECURSULUI

18. În motivarea recursului, PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a susținut că concluziile instanței de fond sunt arbitrare, or, nu se bazează din cumulul materialelor anexate la dosar.

19. PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a menționat că, odată ce statul de drept este o valoare fundamentală, respectarea principiilor privind organizarea și participarea cetățenilor la alegeri constituie expunerea practică a acestei valori.

La fel, a indicat că, justiția nu doar trebuie făcută, trebuie să se și vadă că s-a făcut justiție. Cu alte cuvinte, nu este suficient să se facă dreptate. Participanții implicați în procese (care doresc să fie siguri că au fost auziți) și societatea în general trebuie să poată vedea că hotărârile judecătorești sunt justificate, bine motivate, explicate suficient de detaliat și susținute cu argumente puternice și coerente. Acesta este unul dintre principiile cheie pe care se bazează încrederea în sistemul de justiție.

20. În acest sens a relatat că, Curtea de Apel Chișinău s-a rezumat la definiția noțiunii de agitație electorală. În opinia recurentului această abordare este una superficială și contrară valorilor statului de drept, or, instanța de judecată nu a dat dovada că reclamantul a fost auzit, principiu care este esențial pentru asigurarea unui proces echitabil, așa cum este prevăzut în Articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

21. Recurentul a relatat că, statul de drept este o valoare fundamentală, respectarea principiilor, evidențiind contextul în care au avut loc evenimentele respective și anume în primul rând, despre asocierea Maiei Sandu cu Laima Vaikule și Liova Bi-2 ne vorbește și faptul că de Hramul capitalei din 14 octombrie 2024, Maia Sandu a întâmpinat personal interpreții respectiv în incinta aeroportului, cu toate că nu au fost în cadrul

unei delegații oficiale și, respectiv, este o acțiune improprie pentru Președintele Republicii Moldova, prin urmare, putem invoca, că a făcut-o în calitate de concurent electoral. În al doilea rând, este important de a face referire la materialul agitațiunii utilizat de candidata desemnată de PAS, Maia Sandu.

22. PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a susținut că, materialele cauzei și circumstanțele expuse au fost examinate superficial, or, constatările inserate nu corespund „realității” din campania electorală, odată ce contracandidatul răspândește pliant cu informația precum „Maia Sandu - unicul președinte care poate duce Moldova în Uniunea Europeană, instanța de fond trebuia să reiese din toate circumstanțele, care și determină esența mesajului transmis.

23. Astfel, discuțiile despre beneficiile aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană în ziua alegerilor pot fi considerate agitație electorală. În contextul alegerilor, orice comunicare care promovează sau descurajează o anumită opțiune politică sau influențează alegătorii poate fi interpretată ca agitație electorală.

24. Recurentul a susținut că în ultimele luni, subiectul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană a fost intens discutat, mai ales în contextul referendumului din octombrie 2024, unde cetățenii au votat pentru modificarea Constituției în vederea aderării la UE. De asemenea, liderii politici au subliniat beneficiile economice și sociale ale aderării, ceea ce poate influența percepția publicului și, implicit, comportamentul electoral.

25. Astfel, promovarea beneficiilor aderării la UE în ziua alegerilor poate fi văzută ca o formă de agitație electorală, deoarece poate influența decizia alegătorilor în favoarea unei anumite opțiuni politice sau a unui anumit candidat care susține acest demers.

26. Mai mult, discuțiile despre beneficiile aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană în ziua alegerilor prezidențiale pot fi considerate benefice pentru Maia Sandu. Ea a fost un susținător vocal al integrării europene și a promovat constant acest obiectiv în timpul mandatului său. În schimb, Alexandr Stoianoglo, fiind mai puțin asociat cu acest subiect, ar putea să nu beneficieze la fel de mult de pe urma acestor discuții.

27. Deci, promovarea beneficiilor aderării la UE în ziua alegerilor ar putea influența pozitiv percepția alegătorilor față de Maia Sandu, consolidându-i poziția în fața contracandidatului său.

28. PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a evidențiat că doar examinarea multiaspectuală ne permite să formulăm concluzia că acțiunile descrise reprezintă implicit agitație electorală pentru candidata Maia Sandu, însă instanța de judecată nu a dat dovadă că a examinat în astfel de manieră acțiunea depusă.

29. Mai mult, cât din actul administrativ contestat, atât și din referința depusă, autoritatea pârâtă în esență recunoaște că mesajul diseminat are tentă electorală, însă, în mod surprinzător, a invocat că ambii candidați pledează

pentru beneficiile care le oferă aderarea la Uniunea Europeană și respectiv ambii ar putea trage beneficii electorale din acestea declarării ceea ce în esență reprezintă recunoașterea acțiunii, însă, și acest fapt a fost omis de instanța.

POZIȚIA INTIMATULUI

30. Prin referința depusă în data de 15 noiembrie 2024, prin intermediul poștei electronice, Consiliul Audiovizualului a solicitat declararea cererii de recurs a PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” ca fiind inadmisibilă, iar în cazul în care trece testul de admisibilitate respingerea integrală a cererii de recurs înaintată de PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” ca fiind neîntemeiată, menținerea în vigoare a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2024, menționând că argumentele recurentului se axează în principal asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de chemare în judecată. Prin urmare, toate argumentele invocate de recurent în cererea de recurs au fost elucidate de Curtea de Apel Chișinău. Alte argumente noi, în cererea de recurs nu au fost aduse de către recurent. (f.d. 74-80)

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

31.Art. 95 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.”

32.Art. 95 alin. (8) din Codul electoral:

„Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin.(1).”

33.Art. 100 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanțele judecătorești aplică același termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac.”

34.Art. 244 din Codul administrativ

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

35.Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

- e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

36.Art. 246 alin. (1) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.”

37.Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ:

„Recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

38. Referitor la termenul de declarare a recursului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, hotărârea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public 13 noiembrie 2024 și conform extrasului din poșta electronică a Curții de Apel Chișinău, hotărârea motivată a fost notificată recurentului la 14 noiembrie 2024. (f.d. 48)

PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” de depus recurs nemotivat în data de 13 noiembrie 2024, iar motivarea recursului a fost prezentată Curții Supreme de Justiție în data de 14 noiembrie 2024.

În asemenea circumstanțe completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

39. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

40. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

41. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare

convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recursul depus de PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta ar fi arbitrară sau că s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

43. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul depus de PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

44. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

45. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

46. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea

și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

48. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

49. În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de PP „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”.

50. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 98, alin. (1) pct. 4) din Codul electoral, art. 230 și 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni